

TIBBİ ATIK NEDİR?

Sağlık kuruluşlarından kaynaklanan patolojik ve patolojik olmayan, enfekte kimyasal ve farmasotik atıklar ile kesici-delici malzemelere **tıbbi atık** denir.

TIBBİ ATIK KAYNAKLARI NELERDİR?

- Hastanelerden,
- Tıp, diş hekimliği ve veteriner hekimlik eğitimi veren ve araştırma yapan kuruluşlardan,
- Kan ve kan ürünleri ile ilgili çalışma yapan tüm merkez ve istasyonlardan,
- Tıbbi tahlil laboratuvarlarından,
- Deney hayvanlarının kullanıldığı laboratuvarlardan,
- Sağlık ocaklarından, atık çıkaran muayenehaneler ve polikliniklerden, diş hekimi kliniklerinden ve revirlerden,
- Küçük ameliyat ve benzeri müdahalelerin yapıldığı tıp ve veteriner muayenehanelerinden,
- Bulaşıcı hastalığı olanların tedavi oldukları veya diyaliz aspiratör gibi aletlerin kullanıldığı kliniklerden,

- Benzeri tıbbi atıkların oluşabileceği seyyar sağlık birimlerinden,
- Eczane ve ilaç depolarından ve benzer diğer kuruluşlardan.

TIBBİ ATIKLAR

EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR

- Geri Kazanılabılır Atık
- Evsel Atık

TIBBİ ATIKLAR

- Bulaşıcı atık
- Patolojik atık
- Diğer tehlikeli atık

SAĞLIK KURULUŞLARINDAN KAYNAKLANAN EVSEL NİTELİKLİ ATIK NEDİR?

Ünitelerden atılan, ancak enfekte olmamış mutfak atığı, bahçe atığı, büro atığı vb.

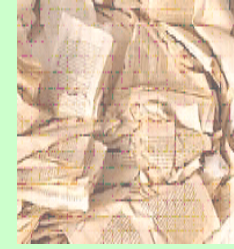

Mavi renkli plastik torbalara atılır.

SAĞLIK KURULUŞLARINDAN KAYNAKLANAN GERİ KAZANILABİLİR ATIK NEDİR?

Ünitelerden atılan, enfekte olmamış ambalaj malzemesi atıkları, her türlü cam, plastik, kağıt, karton, metal vb. atıklar

Siyah renkli plastik torbalara atılır.

BULAŞICI ATIK NEDİR?

- Karantina koşullarından gelen tüm atıklar
- Riskli hastaların bulunduğu diyaliz istasyonlarından gelen atıklar
- Üzerinde kan bulunan iğne ve sivri objeler gibi ciddi hastalık bulaşma riski taşıyan tüm atıklar

PATOLOJİK ATIK NEDİR?

- Ameliyathane, doğumhane, morg, otopsi vb. gibi yerlerde üretilen insan vücudu parçaları
- Biyolojik araştırmalarda kullanılan hayvan ölümleri
- Kan ve kan torbaları
- Diğer patolojik atıklar

Kırmızı renkli plastik torbalara atılır.

TEHLİKELİ ATIK NEDİR?

- Radyoaktif Atıklar
- Sitostatik Atıklar
- Kimyasal Atıklar
- Eczane Atıkları
- Diğer Tehlikeli Atıklar

Kırmızı renkli plastik torbalara atılır.

ERZURUM'DAKİ MEVCUT TIBBİ ATIK YÖNETİMİ

HASTANE İÇİNDE ATIK YÖNETİMİ

Yapılan ziyaretler esnasında hastane içinde atıkların ele alınması ile ilgili teknik ve sağlık standartlarının mevcut” Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” (TAKY) ile uyumlu olmadığı gözlemlenmiştir.

Hastane departmanları ve geçici depolama için kullanılan avluda bulunan bulaşıcı ve evsel atıklar arasında ciddi bir ayrıştırma uygulanmadığı görülmüştür.

Zararsız ambalaj malzemesi gibi evsel nitelikli atıklar kırmızı torbalar içinde biriktirilmektedir

Şırınga ve iğneleri diğerlerinden ayırarak delinmeye karşı dayanıklı konteynırlarda biriktirme işlemi çok sık uygulanmamaktadır.

Mevcut durumda, Erzurum'da, ne kullanılan tıbbi atık konteynır tipleri ne de konteynır depolama yerleri TAKY ile uyusmaktadır. Depo

avlıları genellikle hastanelerin arka tarafında bulunmaktadır; üzerleri kapalı değildir ve uygun şekilde izole edilmemiştir.

Çoğu hastanelerde TAKY uygun şekilde inşa edilmiş ara depolama mevcut değildir.

HASTANE DIŞINDA ATIK YÖNETİMİ

Hastane görevlileri tarafından ara depolamada biriktirilen atıklar, büyükşehir belediye kamyonlarınca toplanmaktadır.

Tıbbi atıkların depolama sahasına taşınması günlük, haftada bir veya iki gün arasında gerçekleşmektedir.

Hastanenin isteği üzerine takvime bağlı olmayan taşıma işlemi de mümkün olmaktadır.

Erzurum'da üretilen tüm atıklar düzensiz depolama sahasına Dutçu köyü yakınlarındaki Evren depolama sahasına boşaltılmaktadır.

Diğer atıklardan ayrı toplanan ve taşınan tıbbi atıklar, açılan bir çukura boşaltılmakta ve açık havada yakılmaktadır.

ERZURUM'DAKİ GELECEKTEKİ TIBBİ ATIK YÖNETİMİ

HASTANE İÇİNDE ATIK YÖNETİMİ

Tıbbi atıkların ünite içersinde taşınması ile görevlendirilen personelin özel nitelikli turuncu renkli elbise giymesi ve bunun ilgili sağlık kuruluşu tarafından karşılanması zorunludur. Taşıma işlemi sırasında atık bacaları ve yürüyen şeritler kullanılmamalı ve atık torbaları elde taşınmamalıdır. Atık torbaları tekerlekli, paslanmaz çelikten yapılmış ve bu iş için ayrılmış araçlar ile toplanmalı ve taşınmalıdır. Evsel nitelikli atıklar ile tıbbi atıklar aynı anda bir araca yüklenmemelidir. Atık taşıma araçları haftada en az bir kez dezenfekte edilmelidir.

TIBBİ ATIKLAR BELEDİYE ARACINA VERİLMEYEN ÖNCE NEREDE TOPLANMALIDIR?

En az 20 yatak kapasitesine sahip üniteler; Bu amaçla geçici atık deposu inşa etmekle veya aynı işlevi görecektir konteynır bulundurmakla yükümlüdürler. Geçici atık deposu iki bölmeli kapalı bir mekan olarak inşa edilmelidir Birinci bölmede evsel nitelikli atıklar ikinci bölmede ise tıbbi atıklar depolanmalıdır Deponun tabanı beton üzerine mozaik, duvarları fayans ile döşenmeli; tavanı beton üzerine ince sıva olup, yağlı boya ile boyanmalıdır. Geçici atık

deposunda sıcaklığın kontrol edilerek koku oluşmasını önlemek için yalıtım kullanılmalı veya depo özel şekilde soğutulmalı ve bakteri tutucu hava filtreleri kullanılmalıdır. Geçici atık deposunun hacmi en az iki günlük atığı alabilecek boyutlarda olmalıdır. Bölme kapıları dışarı doğru sürmeli yapılmalıdır. Kapılar daima temiz ve boyanmış durumda olmalı, kapalı ve kilitli tutulmalı, üzerine görünebilecek şekilde **"Uluslararası Klinik Atıklar"** amblemi konulmalıdır. Her bölmenin kapısı atıkların kolaylıkla boşaltılabileceği boyutlarda ve bölmenin içine hayvan girmesine imkan vermeyecek şekilde inşa edilmelidir. Geçici atık deposuna atık toplama araçlarının kolaylıkla ulaşabilmeleri için gereken önlemler alınmalıdır. Tıbbi atıkların konulacağı bölmede bir drenaj düzeneği bulunmalıdır Bu düzenek kanalizasyona bağlanmayıp özel sızdırmaz bir tanka bağlanmalıdır. Tıbbi atık içeren bir torbanın patlaması sonucunda oluşan sızıntı sularının temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılmalıdır.

Drenajdaki tankta toplanan sıvılar ise talaşla yoğunlaştırılarak kırmızı plastik torbalar içinde diğer tıbbi atıklarla birlikte depolanmalıdır. Bölmenin temizlenmesi en az haftada bir veya herhangi bir kazadan hemen sonra yapılmalıdır. İlgili belediyenin uygun görüşü alınmak koşulu ile geçici atık deposu olarak konteynırda kullanılabilir. Bu takdirde atıkların iklim koşullarından olumsuz yönde etkilenmesini önlemek için konteynırlar uygun yerlere yerleştirilmelidir. Konteynırlar en az haftada bir veya bir kazadan hemen sonra temizlenmelidir.

Yatak Kapasitesi 20 den az veya yataksız olan ünitelerin; Tıbbi atıkları en yakında bulunan geçici atık depolama yerinde depolanmalıdır. Bunun sağlanması için iki ünite yetkilisinin anlaşma yapması gerekir. Böyle bir imkanın olmaması halinde üniteler ürettikleri tıbbi atıklarını belediyenin bu iş için tahsis edilmiş toplama aracına vermekle yükümlüdürler. Bu atıklar çift kırmızı plastiktorbaya

atıkların toplandığı konteynıra konulmamalıdır.

Tıbbi Atık Yönetiminde Yetkiler

Sağlık Kurumları

- Dahili Atık Yönetimi
- Kaynağında Ayırma
- Ara Depolama Tesisi

EKABB

- Taşıma Sorumluluğu
- Tıbbi Atıklar için Sterilizasyon Tesisi
- Tıbbi Atıklar için Bertaraf Tesisi

HASTANE DIŞINDA ATIK YÖNETİMİ

Evsel atıklar ve geri kazanılabilir atıklar, evsel katı atıkları (örn. evlerden ve ticarethanelerden) toplayan araç ile birlikte taşınabilir.

Hastane görevlileri tarafından geçici depolama alanına getirilen atıklar, EKABB tarafından alınıp düzenli depolama sahasına özel araçlarla taşınmalıdır.

BULAŞICI ATIKLAR İÇİN ÖZEL UYGULAMALARA DİKKAT EDİLMELİDİR.

- ❖ Atık yükleyen kısım tamamı ile kapalı olmalıdır.
- ❖ Araçlarda sıkıştırma mekanizması olmamalıdır.
- ❖ Sürücü kabini yükleme kısmından ayrılmalıdır.
- ❖ Yükleme kısmı iç yüzeyleri paslanmaz çelik malzemeden, pürüzsüz ve kolayca temizlenmesi için köşeleri yuvarlatılmış olmalıdır.
- ❖ Araç turuncu renkte olmalı ve uluslararası "Tıbbi Atık" amblemini taşımalıdır.
- ❖ Aracın yan taraflarında "TIBBİ ATIK TAŞIMA ARACI" yazısı olmalıdır (harfler 20 cm yüksekliğinde ve siyah).

EKABB tarafından kullanılacak konteynir ve araç

www.ekabb.gov.tr

info@ekabb.gov.tr

Tel: 0.442 3425123-

Fax: 0.442 3425125

Türk-Alman Teknik İşbirliği Bürosu ile EKABB-Erzurum Katı Atık Belediyeler Birliği tarafından Bilgilendirme Amacıyla Hazırlanmış El Broşürüdür.

Erzurum Katı Atık
Belediyeler Birliği

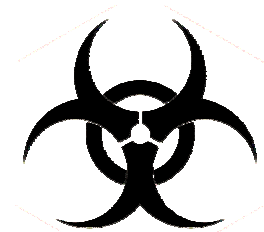

Gesellschaft für
Technische
Zusammenarbeit

TIBBİ ATIKLARIN YÖNETİMİ

DİKKAT

TIBBİ ATIK

**SAĞLIKLI BİR TOPLUM,
TEMİZ ERZURUM İÇİN...**